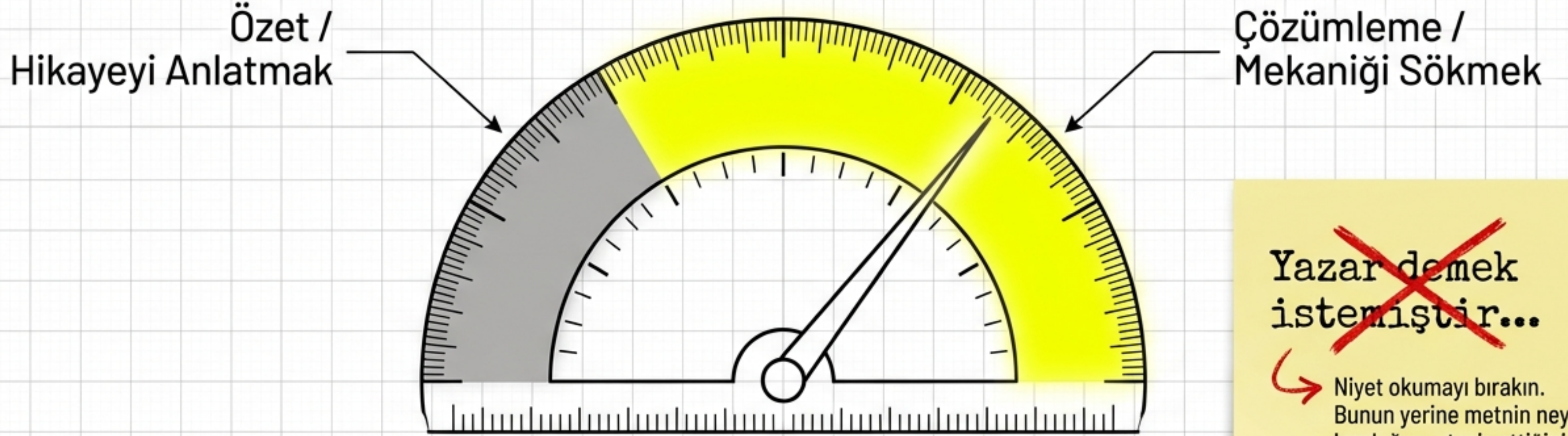

Kağıt-1: Kusursuz Metin İncelemesinin Mimarisı

Literatür analizini %30 özet, %70 analitik derinlik
ile inşa etmenin detaylı yol haritası.

Analitik Denge: 30/70 Kuralı

Key Insight: Kusursuz bir inceleme metnin ne anlattığını değil, nasıl çalıştığını gösterir.

~~Yazar demek istemiştir...~~

→ Niyet okumayı bırakın. Bunun yerine metnin neyi kurduğunu, tesis ettiğini veya sorguladığını kanıtlayın.

Temel Atma: Girişin Anatomisi (6-8 Cümle)

Mikro-Bağlam (2 Cümle): Tür, anlatıcı/bakış açısı, pasajın metin içi konumu.

Şablon: Pasaj, [tür] türünde; [bakış açısı] bakış açısıyla aktarılır.

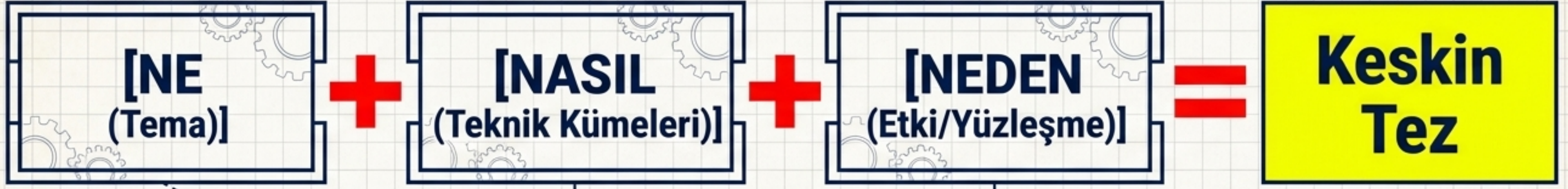
Konu ve Ana Tema (1-2 Cümle): : Sadece pasajın odaklandığı gerilimi belirtin.

Şablon: Karakterin [A] ile [B] arasındaki gerilimini odaklar.

Yazarın Tutumu (2-3 Cümle):
Teknikleri tek tek değil, küme halinde konumlandırın.

Tez (1 Cümle):
Metnin kalbi. Analitik, keskin ve tek eksenli iddia.

Tez Motoru: Kusursuz İddianın Formülü

Metin, [Tema]'yı [X/Y Teknikleri] aracılığıyla görünür kılarak okuru [İddia edilen Etki] ile yüzleştirir.

Örnek

Metin, bireysel yabancılaşmayı (NE) kesintili söz dizimi ve tekinsiz mekan imgeleri (NASIL) aracılığıyla görünür kılarak okuru modernitenin kloströfobik baskısı (NEDEN) ile yüzleştirir.

Gelişme Döngüsü: Paragrafın İç Mekanığı

Her paragraf tek bir kavramsal eksen taşımalı ve bu 4 adımlı döngüyü tamamlamalıdır.

Sütun 1: Yapı, Anlatıcı ve Ton

Odak: Metnin iskeletini ve hızını analiz etmek.

Ritim ve Tempo

Cümle uzunluklarının ritmi ne hissettiriyor?
Kısa/kesik cümleler baskıyı nasıl artırıyor?

Noktalama (Mimari İşaretler)

Üç nokta (...), kısa çizgi (-) ve geçiş bağlaçları
okurun nefes aralıklarını nasıl yönetiyor?

Analitik Çıktı

Anlatıcı uzaklığı ve tempo kırılmaları, okurda
belirsizlik veya kontrol kaybı duygusunu yerleştirir.

Sütun 2: Diksiyon, İmge ve Sözcük Alanları

Odak: Kelimelerin yarattığı atmosferik ve somatik basınç.

Sözcük Ağları

Tekil kelimeleri değil, kelimelerin kurduğu ekosistemi inceleyin.

Somatik İmgeler

Mekanın iç dünyayı yansıtmaması (mekân = iç dünya sembolizmi).

Analitik Çıktı (Etki)

Duyu yüklemesi okurda empatik sıkışma yaratır; karakterin kırılabilirliğini nesnelleştirir.

Sütun 3: Karşıtlık, Leitmotif ve Söz Dizimi

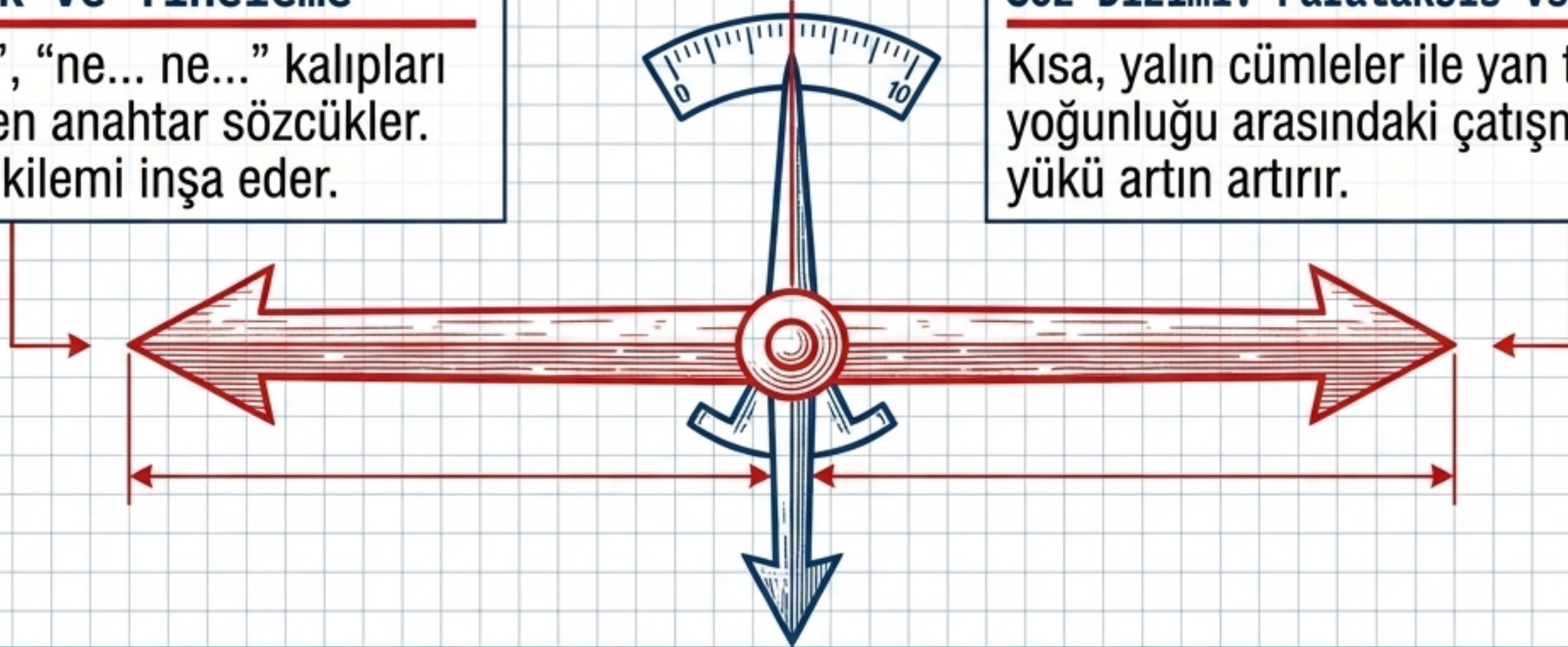
Odak: Metindek kavramsal gerilimi ve okurun bilişsel yükünü ölçmek.

Karşıtlık ve Yineleme

“ya... ya...”, “ne... ne...” kalıpları ve yineleyen anahtar sözcükler. Takıntı ve ikilemi inşa eder.

Söz Dizimi: Parataksis vs Hipotaksis

Kısa, yalın cümleler ile yan tümce yoğunluğu arasındaki çatışma bilişsel yükü artıran artırır.

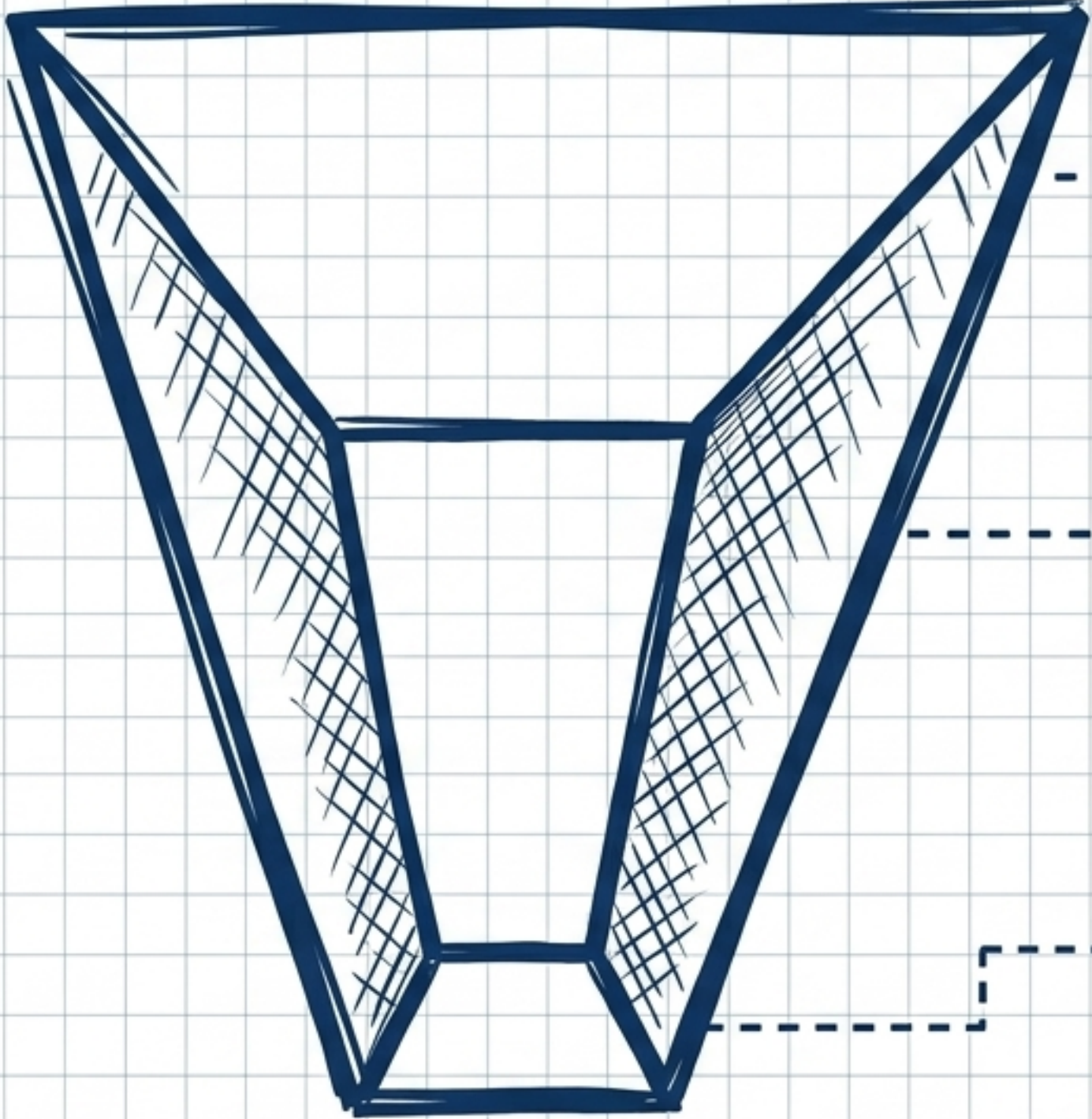
Analitik Çıktı

Okur kararın ertelendiğini hisseder; bu düşünsel salınım metindeki temel tartışmayı keskinleştirir.

Teşhis Matrisi: Türlere Özel Eşikler

Şiir (Poetry)	Anlatı (Narrative)	Drama (Play)
Ölçü ve uyak ritmi ✓	Odaklanma (iç/dış) ✓	Sahne yönergeleri ✓
Enjambman (dizeler arası taşma) ✓	Serbest dolaylı anlatım ✓	Durak ve suslar (– / ...) ✓
Ses yinelenmeleri (aliterasyon/asonans) ✓	Zaman kurgusu sapmaları (analepsis/prolepsis) ✓	Blokaj ve nesne sembolizmi ✓
Biçim-içerik uyumu ✓		Replik alt-metinleri ✓

Çatı: Kapanış Mimarisi (4-6 Cümle)

1. Özet (Yeniden Kurulum)

Tezini aynı kelimelerle değil, eşdeğer kavramsal çerçevelerle yeniden formüle et.

2. Bağlantı (Genişleme)

Pasajın mesajını bir edebî akıma (modernizm vs.) veya toplumsal bağlama bağla.

3. Açık Uç (Son Darbe)

İncelemeyi bir yanıtla değil, kritik bir soruyla bitir. (Örn: Pasajın bu ısrarı, okuru şu soruya iter: ...?)

Cümle Mühendisliği: Akademik Şablonlar

Metin, `[X]'i`
[Y] aracılığıyla`
sorunsallaştırır.

Sözcük
alanları
(.../...) `
arasında
gerilimli bir
ksen kurar.

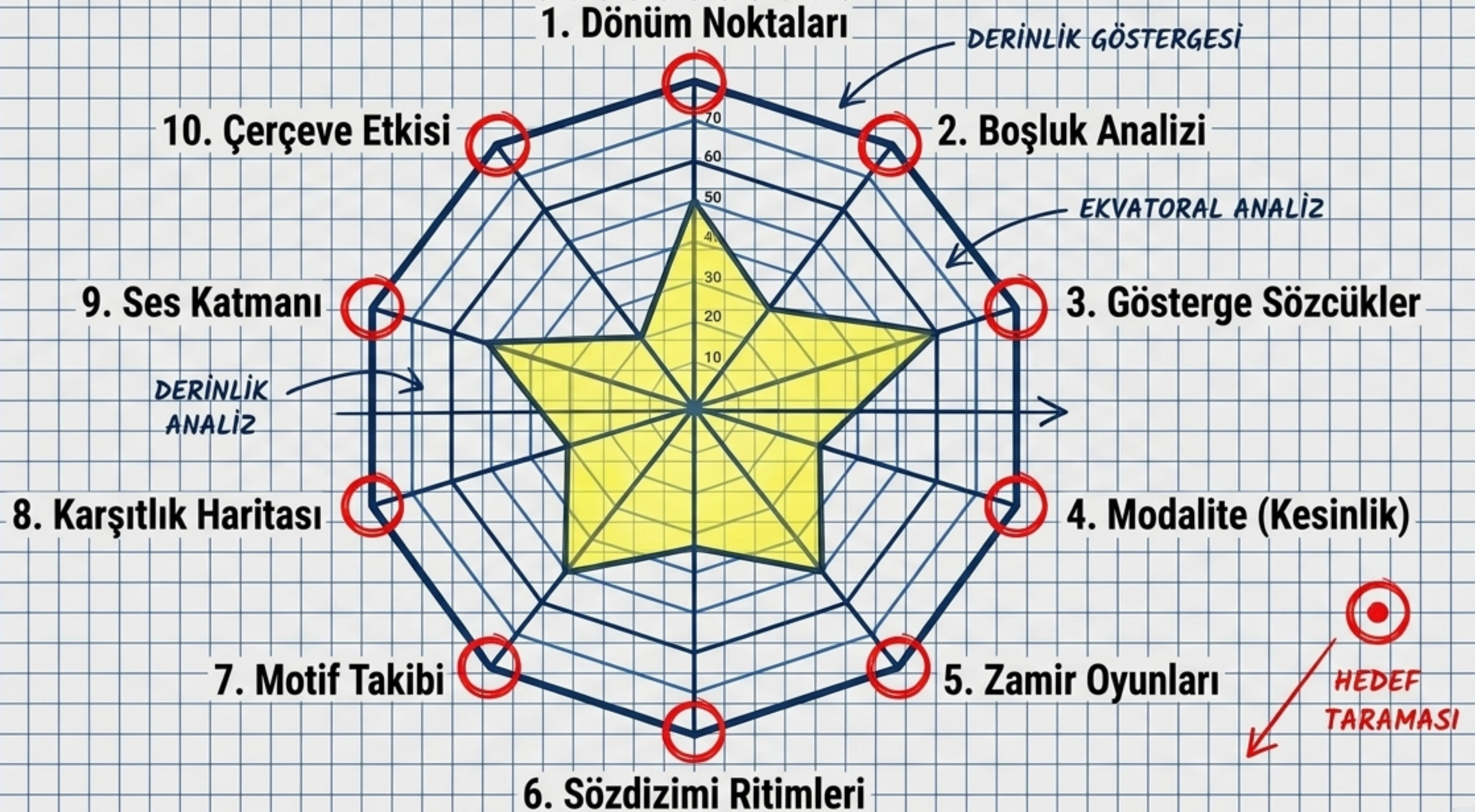
Anlatıcı
uzaklığı,
deneyimi
özelleştirirken
yorumu
genelleştirir.

Enjambman,
düşüncenin
taşmasını
biçimsel
düzlemde
taklit eder.

Karşıtlık
zinciri,
ikilemi çözmez;
askıda bırakır.

DİKKAT: Zayıf fiilleri (~~anlatır, gösterir~~) analitik fiillerle (teşhir eder, bozuma uğratar, sorgular) değiştirin.

Derinlik Hamleleri: Fark Yaratan 10 Radar Noktası

Tehlike Bölgeleri: Kağıdı Ne Öldürür?

~~Blok Alıntılar~~

Maks. 5-7 sözcüklü, cümle içine gömülmüş alıntılar kullanın. ✓

~~Niyet Okuma~~

‘Yazar demek istemiştir’ yerine ‘Metin şunu tesis eder’ deyin. ✓

~~Yalıtılmış Teknik Listesi~~

Teknikleri sadece saymayın, her tekniği bir temaya bağlayın. ✓

~~Pasaj Dışına Taşma~~

‘Tüm eserde...’ genellemesi yerine sadece ‘Bu pasajda...’ odaklanın. ✓

Sentez: Kusursuz Paragrafın Anatomisi

Yazar, yineleme ve karşıtlıkla özne-kontrol gerilimini kurar. ya ... ya ...; artık...

İDDİA

yine... Kutuplu bağlaçlar seçeneği ikileme

KANIT

çevirir; zaman zarfı 'artık' dönüşümsüzlük ima eder. Kısa cümleler nefes aralığını kısaltarak tedirgin bir tempo yaratır. Böylece pasaj, bireysel iradenin kırılmanlığını biçimsel ritim üzerinden görünür kılar.

ÇÖZÜMLEME

TEZE BAĞ

Yazar, yineleme ve karşıtlıkla özne-kontrol gerilimini kurar. ya ... ya ... gerilimi R

Kutuplu bağlaçlar nefes aralığını kısaltarak tempo yaratır, bir konit ezarınlar

Teslim Öncesi: 90 Saniyelik Kontrol Listesi

Girişte tür, bakış açısı ve ton kısa ve net şekilde verildi mi?

Tez cümlesi (Ne-Nasıl-Neden) üçlüsünü tek cümlede kuruyor mu?

Gelişme paragrafları tek eksenli ve doğrudan teze bağlı mı?

Alıntılar kısa (5-7 kelime) ve analitik cümlelerin içine gömülü mü?

Sonuç bölümü açık uçlu bir içgörü/soru ile bitiyor mu?

Dil analitik mi? (vurgular, imler, kurar, bozuma uğratar, sorunsallaştırır).